

Vyhlasenie Európskeho výboru pre ochranu údajov o preskúmaní nariadenia o sùkromí v elektronických komunikáciách a jeho vplyvu na ochranu jednotlivcov s ohľadom na sùkromie a dôvernosť ich komunikácie

Orgány Európskej únie na ochranu údajov zastrešené Európskym výborom pre ochranu údajov sa domnievajú, že preskúmanie aktuálnej smernice o sùkromí a elektronických komunikáciách (2002/58/ES, zmenená smernicou 2009/136/ES) je dôležitým a nevyhnutným krokom, ktorý sa musí rýchlo dokončiť. Od roku 2009 sa rozšírilo používanie komunikačných služieb na základe IP adresy, ale súčasná smernica služby „over-the-top“ aktuálne nepokrýva. S cieľom chrániť dôvernosť komunikácie koncových používateľov počas využívania týchto nových služieb a vytvoriť rovnaké podmienky pre poskytovateľov elektronických komunikačných a funkčne rovnocenných služieb, vyzývame Európsku komisiu, Parlament a Radu, aby spoločne zaistili rýchle prijatie nového nariadenia o sùkromí v elektronických komunikáciách, ktoré má čo najskôr po nadobudnutí účinnosti všeobecného nariadenia o ochrane údajov, ktoré sa uskutoční v máji tohto roka, nahradiť aktuálnu smernicu.

Vzhľadom na vývoj rokovaní o návrhu sa Európsky výbor pre ochranu údajov rozhodol spoluzákonodarcom poskytnúť ďalšie odporúčania a objasnenia niektorých konkrétnych otázok, ktoré spoluzákonodarcovia vzniesli pri navrhovaní zmien.

1. Dôvernosť elektronickej komunikácie si vyžaduje osobitnú ochranu, ktorú všeobecné nariadenie o ochrane údajov neposkytuje

Dôvernosť komunikácie (moderný ekvivalent tradičného listového tajomstva) je základným právom zakotveným v článku 7 Charty základných práv Európskej únie, ktoré už chráni smernica o sùkromí a elektronických komunikáciách. Právo na dôvernosť sa musí uplatňovať na každú elektronickú komunikáciu v pokoji alebo pri prenose, bez ohľadu na spôsob, akým boli zaslané od odosielateľa a k prijímateľovi, a musí chrániť aj integritu každého koncového zariadenia používateľa.

Elektronická komunikácia je ústredným prvkom množstva základných slobôd v našich moderných spoločnostiach, nakoľko podporujú vykonávanie viacerých základných práv, ako je sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania, prejavu, prístupu k informáciám, zhromažďovania a združovania atď. Posilnenie dôvernosti a neutrality služieb odosielania správ, ktoré poskytujú našu komunikáciu, je preto nevyhnutné.

Elektronické komunikácie budú vzhľadom na ich dôležitosť a rozšírené využívanie v našich digitálnych životoch veľmi pravdepodobne obsahovať alebo odhaľovať konkrétne kategórie osobných údajov, a to buď výslovne, alebo v dôsledku nahromadenia a kombinácie obsahu

elektronickej komunikácie i metadát. To môže viesť k veľa konkrétnym záverom o súkromných životoch konkrétnych osôb, a teda nesie so sebou vysoké riziko ohrozenia ich práv a slobôd. Preto by sa s nimi malo podľa toho zaobchádzať.

Z tohto dôvodu plne podporujeme prístup, ktorý presadzuje navrhované nariadenie a ktorý spočíva v široko formulovaných zákazoch, úzko vymedzených výnimkách a v podmienkach používania súhlasom. Podľa nariadenia o súkromí v elektronických komunikáciách by obdobne nemala existovať možnosť spracúvať obsah elektronických komunikácií a metadáta z neobmedzených dôvodov, ako sú napríklad „oprávnené záujmy“, ktoré presahujú rámec toho, čo je nevyhnutné na poskytovanie služieb elektronických komunikácií. Okrem toho by sa podľa nariadenia o súkromí v elektronických komunikáciách nemali spracúvať metadáta elektronických komunikácií na účely plnenia zákazky, čo znamená, že by nemala existovať výnimka na všeobecné účely plnenia zákazky, keďže v tomto nariadení sa stanovujú presné spôsoby spracúvania na tento účel, napríklad spracúvanie na účely fakturácie.

Európsky výbor pre ochranu údajov by však chcel zdôrazniť, že metaúdaje elektronickej komunikácie sa môžu alej spracúvať bez súhlasu, potom čo boli dôsledne anonymizované¹. Európsky výbor pre ochranu údajov nabáda poskytovateľov služieb elektronickej komunikácie, aby využili túto možnosť a inovovali svoje služby pri zachovaní ochrany súkromia.

2. Smernica o súkromí a elektronických komunikáciách už nadobudla účinnosť

Právo na ochranu dôvernosti komunikácií už existuje. Smernica o súkromí a elektronických komunikáciách z roku 2002, zmenená v roku 2009, už ustanovila všeobecný zákaz spracúvania obsahu a metaúdajov elektronických komunikácií. Tieto operácie sú možné iba:

- pod podmienkou súhlasu používateľa alebo
- ak spĺňajú kritériá jednej z výnimiek uvedených v smernici o súkromí a elektronických komunikáciách (prenos elektronickej komunikácie, fakturácia).

Prenosové služby používané na poskytovanie komunikácie medzi strojmi patria do rozsahu pôsobnosti aktuálnej smernice.

Tieto ustanovenia sa v navrhovanom nariadení zachovali. Ochrana koncových zariadení je už takisto právom. Použitie úložnej kapacity koncového zariadenia používateľom sa uskutočňuje technologicky neutrálnym spôsobom. A preto nielen súbory cookies, ale aj každú monitorovaciu technológiu už musí odsúhlasiť používateľ alebo sa na ňu vzťahuje niektorá z výnimiek uvedených v smernici o súkromí a elektronických komunikáciách.

Navyše navrhované nariadenie, tak ako bolo zmenené spoluzákonodarcom, obsahuje viacero nových výnimiek, ktoré navrhla pracovná skupina zriadená podľa článku 29², napríklad bezpečnostné aktualizácie a meranie využívania. Tieto výnimky sa vzťahujú na konkrétne druhy spracúvania osobných údajov s veľmi obmedzenými rizikami pre súkromie používateľov.

3. Navrhované nariadenie má za cieľ zabezpečiť jednotné uplatňovanie v každom členskom štáte a u všetkých typov prevádzkovateľov

¹ Ako je uvedené v stanovisku [WP216](#), pseudonymizované údaje zostávajú osobnými údajmi

² Pozri stanovisko pracovnej skupiny [WP194](#) a stanovisko pracovnej skupiny 240 [WP240](#)

Aktuálna smernica o sùkromí a elektronických komunikáciách sa nevzahuje na elektronické komunikačné služby ponúkané poskytovateľmi, ktorí pôsobia cez internet, a to napriek tomu, že ponúkajú funkčne rovnocennú službu.

Títo poskytovatelia však budú spadať do rozsahu pôsobnosti navrhovaného nariadenia. Európsky výbor pre ochranu údajov zdôrazňuje, že nevyhnutnou súčasťou reformy je rozšírenie rozsahu pôsobnosti nariadenia na funkčne rovnocenné služby vrátane tzv. služieb „over-the-top“. Aby mali všetci poskytovatelia rovnaké podmienky, je potrebné vyhnúť sa akýmkoľvek zmenám v návrhu nariadenia, ktoré môžu ohroziť tento cieľ (napríklad akékoľvek zmeny obmedzujúce rozsah ochrany komunikačných údajov „v prenose“).

Navrhované nariadenie sa zároveň uplatňuje hneď, keď sa získajú údaje týkajúce sa správania používateľov, a to bez ohľadu na to, či si pre službu vytvorili účet. Tento prístup nielenže poskytne užívateľom týchto služieb ochranu, ktorú si zaslúžia, ale zároveň umožní spravodlivú hospodársku súťaž medzi prevádzkovateľmi. Je potrebné uviesť, že význam súhlasu, ktorý sa musí získať v zmysle nariadenia o sùkromí v elektronických komunikáciách, je rovnaký ako vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov. Ide o to, že podmienka získania dobrovoľného súhlasu znemožní poskytovateľom služieb, aby voči používateľom vytvorili zábrany zo súborov cookie³, a keďže súhlas musí byť konkrétny, poskytovatelia budú mať rovnaké podmienky bez ohľadu na to, či je užívateľ prihlásený alebo nie.

Okrem toho konkrétne sankcie za porušenie nariadenia o sùkromí v elektronických komunikáciách v spojení s rozšírenou územnou pôsobnosťou odzrkadľujú ustanovenia všeobecného nariadenia o ochrane údajov a poskytnú orgánom pre ochranu osobných údajov únnú právomoc presadzovať uplatňovanie nariadenia na všetky nástroje elektronickej komunikácie používané používateľmi v EÚ.

4. Nové nariadenie musí presadiť podmienku súhlasu pre súbory cookie a podobné technológie a ponúknuť poskytovateľom služieb technické nástroje, ktoré im umožnia získať takýto súhlas

Podľa návrhu Európskej komisie je článok 10 navrhovaného nariadenia koncipovaný tak, aby poskytol používateľom kontrolu nad využívaním úložnej kapacity ich koncových zariadení. Parlament alej rozvinul článok 10 tak, aby sa ochrana sùkromia vyžadovala štandardne v nastaveniach softvéru a aby mali webové sídla k dispozícii technické riešenia na získanie platného súhlasu.

Európsky výbor pre ochranu údajov plne podporuje posilnenie tohto článku a domnieva sa, že by sa mal explicitne uplatňovať na operačné systémy smartfónov, tabletov alebo akéhokoľvek iného „používateľského agenta“, aby mohli komunikačné aplikácie zohľadniť vo svojich používateľov bez ohľadu na použité technické prostriedky.

Nastavenia ochrany sùkromia by okrem toho mali umožňovať vyjadrenie a stiahnutie súhlasu jednoduchým, záväzným a presaditeľným spôsobom voči všetkým stranám a používateľom by mala byť pri inštalácii ponúknutá jasná voľba, ktorá by im umožnila poskytnúť súhlas, ak si to želajú. Webové sídlo a mobilné aplikácie by mali mať možnosť získať súhlas, ktorý je v súlade so všeobecným nariadením o ochrane údajov, prostredníctvom nastavení ochrany sùkromia.

5. Závery

Európsky výbor pre ochranu údajov sa domnieva, že:

³ Zábrana zo súborov cookie „Cookie wall“ znemožňuje používateľom, ktorí neposkytnú súhlas, aby si zobrazili webové sídlo alebo službu.

- Nariadenie o sùkromí v elektronických komunikáciách by nemalo zníži úroveň ochrany, ktorú poskytuje aktuálna smernica o sùkromí a elektronických komunikáciách.
- Nariadenie o sùkromí v elektronických komunikáciách poskytuje ochranu pre všetky druhy elektronickej komunikácie vrátane tých, ktoré sú poskytované v rámci služieb „over-the-top“, a to technologicky neutrálnym spôsobom.
- Súhlas používateľa by sa mal získať systematicky pred spracúvaním údajov elektronickej komunikácie alebo pred využitím úložných alebo procesných kapacít koncového zariadenia používateľa, a to technicky realizovateľným a presaditeľným spôsobom. Nemali by existovať výnimky, ktoré umožnia spracúvať tieto údaje na základe „oprávneného záujmu“ prevádzkovateľa alebo na všeobecný úel plnenia zákazky.
- Článok 10 by mal poskytovať iný spôsob, ako môžu webové sídla a mobilné aplikácie získať súhlas. Ochrana sùkromia používateľov by mala byť nastavená štandardne, a používatelia by mali byť vedení k voľbe nastavenia relevantnými a transparentnými informáciami. V tomto ohľade by nariadenie malo zostať technologicky neutrálne, aby sa na ňo alej uplatňovalo jednotne bez ohľadu na prípady používania.
- Na akékoľvek príležitostné výnimky, ktoré by zákonodarcovia chceli pridať k tým, ktoré už Komisia a Parlament zahrnuli do návrhov textov, by sa mal vzťahovať najvyšší stupeň kontroly. Dôslednej kontrole by sa mali podrobiť najmä široko vymedzené výnimky týkajúce sa prípadov, keď „orgán verejnej moci“ požaduje spracúvanie údajov. Návrh by nemal umožňovať plošné monitorovanie polohy používateľov ani spracúvanie ich metaúdajov.
- Aby bol súhlas v súlade s GDPR dobrovoľný, nesmie sa prístup k službám a funkciám podmieňovať súhlasom používateľa so spracúvaním osobných údajov a spracúvaním informácií súvisiacich s koncovým zariadením koncových používateľov, čo znamená, že zábrany zo súborov cookie by sa mali výslovne zakázať.
- Malo by sa podporovať dôsledné anonymizovanie údajov elektronickej komunikácie.
- Uvedené opatrenia budú chrániť sùkromie koncových používateľov v každom relevantnom kontexte a zabránia akémukoľvek narušeniu hospodárskej súťaže.